

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-03-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Sausio 13-osios bylos sėkmę lėmė neįtikėtini atsitiktinumai – 3 psl.

Ir šiandien sutikę
Vaižgantą nejaustume kartu
skirtumo ... – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 99 dienos

Referendumas dėl dvigubos pilietybės –

LR ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas.

LR ambasados nuotr.

testas užsienyje gyvenantiems lietuviams

ROSSETA VINGEVIČIŪTĖ-WILBUR

Jeigu jūsų kalendoriuje šių metų gegužės 12 d. dar nėra pažymėta kaip svarbi diena, jūs tikrai atitrūkėte nuo Lietuvos. Gegužės 12 d. – Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimai ir ilgai lauktas referendumas dėl dvigubos pilietybės įteisinimo.

Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas mūsų pokalbyje praėjusią savaitę ne kartą pabrėžė, jog užsienyje gyvenantys lietuviai parodys,

kad Lietuvos pilietybė jiems svarbi, tik aktyviai dalyvaudami rinkimuose.

Ambasadorius sakė gerai prisimenantis, koks išdidus jis jautėsi balsuodamas pirmuosiuose savo gyvenimo rinkimuose. Tai buvo 1989 metais vykę rinkimai į Sovietų Sąjungos Aukščiausiąją Tarybą, kurie buvo pakankamai laisvi, nors dar vyko pagal sovietinius įstatymus. Tie rinkimai laikomi generaline repeticija prieš 1990-ųjų vasario mėn. rinkimus į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, kuri netrukus paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą. – 2 psl.

Balzeko muziejuje G. Sviderskytė gavo svarbiausią postūmį rašyti knygą, čia autorė ir pristatė savo darbo rezultatą.

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Apie knygą, skirtą
lietuviams
visame pasaulyje

Gražina Sviderskytė, kovo 23-osios vakarą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje pristatydama savo naują knygą „Lituanica. Nematoma pusė“, pažadėjo apdovanoti nelaukto ir įdomiausio klausimo iš sąlės autorių. Jam mokslininkė sakė padovanosianti knygą, apie kurią pasikalbėti tą šeštadienio vakarą susirinko nemažas būrys žmonių. G. Sviderskytė pridūrė, kad Lietuvoje vos per mėnesį buvo parduotas beveik visas pirmasis šio leidinio tiražas. Glėbelis paskutinių likusių knygų apie Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydį per Atlantą kartu su autore atkeliavo į Čikagą. – 5 psl.

Tris dalykus moteris gali sukurti iš nieko: salotas, skrybėlaitę ir barnį šeimoje – Mark Twain

Referendumas dėl dvigubos pilietybės – testas užsienyje gyvenantiems lietuviams

Atkelta iš 1 psl.

Šiais metais pirmą kartą balsuoti galės ambasadoriaus sūnus Herkus. Ir R. Kriščiūnas sako norintis, kad pirmieji rinkimai būtų įsimintini ir jo sūnui, su kuriuo dažnai kalbasi apie politiką bei tendencijas socialiniuose tinkluose.

Su ambasadoriumi prisiminėme prieš 2016 m. Seimo rinkimus vykusį pašnekesį, kuomet buvo paskelbta pilietinė iniciatyva, raginanti užsienyje gyvenančius lietuvius aktyviai dalyvauti renkant Lietuvos valdžią. Tačiau, nepaisant visų pastangų, užsienyje gyvenantys lietuviai tuomet itin vangiai reiškė savo valią.

„Labai tikiuosi, kad šįkart balsuos daug daugiau JAV gyvenančių lietuvių“, – sakė diplomatas ir pridūrė, jog jau dabar yra daugiau asmenų, kurie užsiregistravo dalyvauti Lietuvos Prezidento rinkimuose ir pilietybės referendume nei anksčiau vykusiuose rinkimuose. Žinoma, registracija rinkimuose dar nereikia dalyvavimo juose. JAV 2016 m. balsuoti rinkimuose užsiregistravo apie 2 000 žmonių, o balsuoti atėjo tik apie 1 600, taigi ketvirčiu mažiau nei tikėtasi. Bet šiais metais matoma, jog ne tik JAV, bet ir kitose valstybėse, kur yra nemažos lietuvių bendruomenės, registruojasi daugiau balsuoti norinčių lietuvių. Nors, pastebėjo R. Kriščiūnas, skaičiai nėra tokie dideli, kokių būtų galima tikėtis balsuojant dėl tokio svarbaus klausimo kaip dvigubos pilietybės įteisinimas.

Ambasadorius mano, jog referendumas yra testas išeivijai. Pagrindinė šimtmečio idėja buvo pilietybės išsaugojimas. „Daug ir ilgai kalbame apie tą didelę Lietuvą, kuri nėra siejama tik su mums visiems brangia teritorija. Jei žmonės nori išsaugoti ryšį su Lietuva, jie turi galimybę ir teisę tai įrodyti“.

Ambasadorius sakė negalįs agi-

tuoti, kaip balsuoti rinkimuose ar referendume, tačiau kaip Lietuvos pilietis nemato jokių problemų dėl dvigubos pilietybės įteisinimo. Ir parems jį referendume, tačiau primena, kad pilietybė yra ne tik teisė, bet ir pareigos, ir viena pagrindinių pareigų yra balsavimas rinkimuose.

Šie rinkimai parodys, kiek iš tikro yra žmonių, kuriems dvigubos pilietybės įteisinimas yra svarbus. „Girdžiu įvairių gandų, gąsdinimų, neva balsavimas rinkimuose išduos gyvenamąją vietą kitoje valstybėje. Tačiau, jei Lietuvos pilietybė žmogui išties svarbi, jis ar ji išsiaiškins, kaip ir kur balsuoti“, – aiškino R. Kriščiūnas.

Lietuvos ambasadorius tvirtino, jog užsienyje gyvenantiems lietuviams balsuoti rinkimuose yra daug paprasčiau nei Lietuvoje gyvenantiems, todėl skūstis, jog yra sudėtinga balsuoti, nebūtų labai gražu.

Pokalbyje dalyvavusi Lietuvos ambasados JAV pirmoji sekretorė Jurgita Bilvaišienė pridūrė, jog kritikuoti lengva, bet jei asmuo net nebando užsiregistruoti balsuoti rinkimuose, vargu ar turi teisę kritikuoti rinkimų sistemą. Užsiregistruoti galima <https://www.rinkejopuslapis.lt>, tuomet gausite laišką su biuleteniu, kurį tereikia išsiųsti net nemokant už pašto ženklus. Svarbu tik, kad pašto spaudas būtų ne vėlesnis nei gegužės 12 d. Kad JAV gyvenantiems lietuviams būtų patogiau, balsuoti bus galima ne tik ambasadoje ir konsulatuose, bet ir rinkimų apylinkėje Lemont, IL.

J. Bilvaišienė taip pat atkreipė dėmesį, jog Lietuva 2018 m. įgyvendino Europos Sąjungos direktyvą dėl asmens duomenų apsaugos, todėl asmuo gali tik pats pasitikrinti, ar yra įtrauktas į rinkėjų sąrašus, ambasada niekam daugiau tokių duomenų suteikti neturi teisės. Jei anksčiau ambasada galėjo išsiųsti kvietimus dalyvauti rinkimuose, dabar balsuoti rinkimuose galės tik tie, kurie užsiregistravo daly-

vauti būtent šiuose rinkimuose ir šiame referendume.

Tiesa, ambasadorius kiekviena-me susitikime su Amerikos lietuviams nuolat primena apie rinkimus ir referendumą, ambasada taip pat skelbia informaciją socialiniuose tinkluose ir savo svetainėje, todėl teigti, jog nieko negirdėjo apie referendumą dėl dvigubos pilietybės įteisinimo gali tik tie, kurie visiškai nesidomi Lietuvos įvykiais.

Referendumas gali atskleisti, jog dauguma užsienyje gyvenančių lietu-

vių yra apsisprendę sieti savo ateitį su valstybe, kurioje gyvena, ir Lietuva bus brangi, bet ryšys su ja nebus siejamas su pilietybe. Šie rinkimai pagaliau parodys, kiek iš beveik 700 tūkstančių iš Lietuvos išvažiavusių lietuvių nori išsaugoti gimtosios šalies pilietybę.

Paklausti, ar nemano, jog dauguma Lietuvoje gyvenančių lietuvių gali balsuoti prieš, kad po pasaulį išsi-barstę ir tik atostogų į Lietuvą parvažiuojantys lietuviai turėtų dvigubą pilietybę, tiek ambasadorius, tiek pirmoji ambasados sekretorė sakė taip nemanantys. Per pastaruosius kelerius metus situacija pasikeitė, ir apklausos liudija, jog didžioji dauguma palaiko dvigubos pilietybės įteisinimą, tačiau viską nulems rinkėjų aktyvumas. Pagal Lietuvos įstatymus, referendume privalo dalyvauti daugiau kaip pusė visų rinkėjų – apie 1,3 mln. Priešingu atveju referendumas bus laikomas neįvykusiu, ir nežinia, ar bus kita galimybė įteisinti dvigubą pilietybę.

Kol kas nė vienas iš kandidatų į Lietuvos Respublikos Prezidentus neprašė ambasados JAV surengti susitikimus, ambasada jokių būdu negali agituoti nė už vieną iš jų.

„Pilietybė – tai ne tik teisės, tai ir pareigos, ir jos prasideda nuo to, kad žinai, kada vyksta rinkimai ir už ką juose balsuojama“, – priminė ambasadorius R. Kriščiūnas. Ir gegužės 12 d. vyksiantys Lietuvos Prezidento rinkimai, ir referendumas dėl dvigubos pilietybės įteisinimo parodys, ar užsienyje gyvenantys lietuviai nori prisiimti Lietuvos piliečio pareigas.

Užsienyje gyvenantiems lietuviams – papildomi balsavimo punktai

Užsienyje balsuojantys rinkėjai šiais metais galės balsuoti 51 diplomatinėje atstovybėje ir konsulinėje įstaigoje. Kaip įprastai, balsavimas taip pat organizuojamas Pasaulio lietuvių centre Lemonte, JAV, ir Lietuvos garbės generaliniame konsulate Toronte, Kanadoje.

Rinkėjų patogumui papildomos balsavimo vietos steigiamos valstybėse, kuriose gyvena gausios lietuvių bendruomenės.

Negalintys asmeniškai atvykti į diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, gali balsuoti paštu. Tam piliečiai turi užsiregistruoti elektroninėje registracijos sistemoje ir pasirinkti balsavimą paštu konkrečioje diplomatinėje atstovybėje. Tą padaryti būtina maždaug iki balandžio vidurio. Priklausomai nuo buvimo valstybės pašto ypatumų, paskutinė registracijos balsuoti paštu diena gali skirtis, siekiant, kad balsavimo biuleteniai spėtų pasiekti rinkėjus, o išsiųsti atgal, laiku pasiektų Lietuvos ambasadą arba konsulatą. Tikslios registracijos paštu datos skelbiamos diplomatinėse atstovybėse interneto svetainėse, Užsienio reikalų ministerijos puslapyje ir „Facebook“ paskyroje.

„Šiandien balsuoti užsienyje jau užsiregistravo 24 tūkstančiai Lietuvos piliečių. Tai keliais tūkstančiais daugiau, nei pastaruosiuose užsienyje organizuotuose rinkimuose (2016 m. Seimo rinkimuose balsuoti registravosi 19 tūkst.). Balsavimo teisę užsienyje turi daugiau nei 300 000 lietuvių, tad artėjantis referendumas dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo yra ypatinga galimybė susitelkti ir parodyti, kad esame vieninga, neabejinga ir pilietiška tauta“, – Užsienio reikalų ministerijos pranešime cituojamas ministras Linas Linkevičius.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**

JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**

[Kanadą] – metams **\$390.00 (USD)** • 1/2 metų **\$210.00 (USD)** • 3 mėn. **\$110.00 (USD)**
[Lietuvą paprastu paštu] – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **\$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
[Kanadą] – metams **\$150.00 (USD)** • 1/2 metų **\$120.00 (USD)** • 3 mėn. **\$75.00 (USD)**
[Lietuvą] – metams **\$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir klabą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Vilniaus apygardos teismas paskelbė nuosprendžius Sausio 13-osios byloje. Visi 67 kaltinamieji pripažinti kaltais dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui. Jiems skirtos laisvės atėmimo bausmės nuo 4 iki 14 metų. Vis dėlto greičiausiai tik du iš jų sulauks teisingumo – visi likę slapstosi užsienyje, Rusija ir Baltarusija atsisakė kaltinamuosius išduoti Lietuvai. Tačiau ar Sausio 13-osios žudynių byloje jau viskas išaiškinta? DELFI TV laidoje „Dėmesio centre“ politiką **Vytautą Landsbergį**, buvusį prokurorą Kęstutį Betingį ir buvusį generalinį prokurorą **Artūrą Paulauską**. Kalbina žurnalistas **Edmundas Jakilaitis**. (Kalba netaisyta).

Dabar 67 nuteistieji – visi kaltinamieji pripažinti kaltais. 1999 m. dar šeši, kai buvo nuteisti Jermalavičius, Burokevičius, kiti. Pone Betingi, turbūt daugybę dalykų būtų galima kalbėti apie šią bylą, bet pirmiausiai – iš kur Lietuva žino visas tas pavardes?

K. Betingis: Jeigu prisiminti tuos įvykius, tai pirmiausiai paminėčiau, kad buvo nuveiktas didžiulis darbas mūsų teisėsaugos, specialiųjų tarnybų, politikų. Pagrindinė dokumentų dalis, kuri buvo susijusi su sąmokslu užgrobti valdžią, Lietuvoje dalyvavusių asmenų, kurie buvo karinių struktūrų, kitų užsienio tarnybų nariai ir vadovai, tai mums labai padėjo dokumentai, perduoti tuometinės TSRS prokuratūros po pučo žlugimo.

Po pučo Jums atidavė visą jų, sovietų prokuratūros, vykdytą bylą?

K. Betingis: Taip, visą tyrimo bylą. Visus tomus, visą surinktą medžiagą perdavė mums, kadangi visa tai buvo susiję su įvykiais Lietuvoje.

Kaip tai įvyko, pone Paulauskai?

A. Paulauskas: Visų pirma reikia pasakyti, kad jau sausio 13 d. mes pradėjome tyrimą. Tai tie patys aršiausi, aktyviausi agresijos dalyviai ir sumanytojai, nebendradarbiavę su mūsų prokuratūra. Jie nepripažino jokių institucijų, kurias suformuodavo naujoji Aukščiausia Taryba-Steigiamasis Seimas. Tada iš Maskvos buvo atsiųsta tardytojų ir prokurorų grupė, kuri pradėjo tyrimą greta mūsų. Mes apklausinėjom nukentėjusius, rinkom įrodymus, o jie kalbėjo su savais: omonininkais, karininkais, draugininkais ir t. t. Ir kai jau po pučo TSRS praktiškai nustojo egzistavusi, o tai reiškia ir bebeegzistavo ir TSRS prokuratūra... Aš nuvažiavau pas generalinį Sovietų Sąjungos prokurorą. Radau jį kabinete ir sakau: „Atiduokite tą dalį bylos. Jums gi nebereikia, o mums susidarys bendras vaizdas ir galėsime tęsti tyrimą“. Buvau parengęs visus perėmimui reikalingus dokumentus. Jis pasirašė rezoliuciją, per keletą valandų man ta byla buvo atiduota ir diplomatinio pašto parsijusta į Lietuvą.

Pone Betingi, Jūsų nuomone, būtų įmanoma tiek žmonių nuteisti, kad ir už akių, jeigu ta byla tada nebūtų perduota Lietuvai?

K. Betingis: Aš sakyčiau, kad būtų buvę labai ap sunkinta. Bet noriu paminėti, kad didžiulį darbą darė mūsų teisininkai. Jie dirbo įvykių vietose, vykdė jų apžiūras, rinko duomenis, analizavo pasekmes. Visur, kur mūsų pareigūnai galėjo patekti, viskas buvo fiksuojama, renkama ir paimama, kas galima.

O Šiaurės miestely buvo operacijos valdymo štabas, kuris valdė visą operaciją? Tarp jų sėdėjo ir Jermalavičius su Burokevičiumi. Iš kur visos pavardės tų organizatorių? Ar ne visos?

K. Betingis: Tyrimo metu, kai perėmiau vadovauti bylai, pagrindiniai liudytojai ir buvo Burokevičius ir Jermalavičius, kuriuos pavyko parsivežti iš Baltarusijos. Jermalavičius sunkiai kalbėjo. O Burokevičius, nepaisant to, kad laikėsi savo nuostatų, įvardino, kas tame Šiaurės miestelio štabe kartu buvo.

Romualdo Požerskio nuotr.

Sausio 13-osios bylos sėkmę lėmė neįtikėtini atsitiktinimai

Iš k.: Vytautas Landsbergis, Kęstutis Betingis ir Artūras Paulauskas.

Didelė dalis įvardintųjų asmenų buvo iš Burokevičiaus parodymų. Tačiau dirbo ir mūsų tarnybos.

Esate tikras, kad žinote visus, kurie prisidėjo?

K. Betingis: Aš esu tikras, kad ne visus žinome. Pats Burokevičius užsiminė, kad mes žinome ne visus buvusius štabe, organizavusius ir vykdžiusius perversmą, nes esą mūsų pačių politiniame gyvenime gali būti tokių, kurie ten buvo.

Jis taip sakė?

K. Betingis: Taip, jis taip sakė. Aš tikėjausi, kad jis įvardins mums tuos asmenis, buvusius kartu su jais. Deja, po apklausų jis atrodė taip, tarsi kažkas su juo „padirbėjo“, kad tik jis nekalbėtų apie tuos dalykus. Burokevičius iki galo visko taip ir nepasakė. Tikėjausi, kad žurnalistai jį kada nors prakalbina, tačiau taip nenutiko.

Kalbant apie patį tyrimą. Dar vienas svarbus momentas – 1994 m. sausio 15 diena. Jūs, pone Betingi, esate Minske su vairuotoju ir dviem policijos pareigūnais ir parsivežate Jermalavičių su Burokevičiumi. Tiesa, važiavote atsivežti 10 įtariamųjų, o atsivežėte tik du. Kaip viskas buvo?

K. Betingis: Gali paliudyti buvęs generalinis prokuroras. Mes pirmoje išvykoje buvome trise, vežėmės oficialų raštą Baltarusijos prokuratūrai, ar jie vykdys teisinės pagalbos prašymą. Iki tol jie sakydavo, kad šalyje negyvena tie asmenys, jų nėra, nėra ką išduoti. Mes tada susižinojome kaltinamųjų adresus, čia jau mūsų saugumas padirbėjo, ir su jais atvažiavome į Baltarusiją. Mums ten būnant generalinio prokuroro pavaduotojas išdavė vizą, kad galime vykdyti.

Po kelių dienų grįžome į Baltarusiją. Buvo sutarta, kad vietiniai pareigūnai kaltinamuosius palydės iki sienos, o mes juos pasiimsime, todėl mes ir išvykome mažomis pajėgomis parsivežti. Kai jau nu-

vykome, ilgai vargome aukščiausiam lygyje, kol gavome leidimą. Vėlai vakare miesto policijos patalpose sudarėme grupes ir tada aš pateikiau adresus. Baltarusiai nelabai tikėjo, kad čia kažkas bus, tai mes sutarėme, kad sulaikant Jermalavičių ir Burokevičių dalyvautų du mūsų pareigūnai, kad iš veidų atpažintų asmenis. Kitą rytą pasitvirtino tie adresai, ir jie buvo pristatyti. Kai jau pasitvirtino, kad mūsų duomenys yra tikslūs, matyt, aukščiausiam lygyje įvyko pasikalbėjimas ir mums pasakė „stop“. Baltarusijos generalinis prokuroras, su kuriuo kalbėjau telefonu, pasakė: „Ką, jums mažai šitų dviejų? Imkite šituos ir vežkitės“. Klausiau, o kaip su palyda, kuri buvo mums pažadėta? Tai gavau atsakymą, kad džiauokitės, jog iš miesto palydėsime. O Baltarusijoje kaip tik tą dieną lankėsi JAV prezidentas, tai irgi tokia įtempta situacija. Tai mus palydėjo iš miesto, o tada jau mes savomis jėgomis, šešiese susigrūdę į vieną mašiną, kirtome sieną ir parvažiavome.

A. Paulauskas: Manau, kad JAV prezidento vizitas tą dieną mums pasitarnavo. Kadangi baltarusių dėmesys tada buvo visiškai kitur nukreiptas, mes kur kas lengviau juos išsivežėme.

Jau artėjant prie sienos man skambino Kęstutis Betingis ir sako, kad vienas vežamų įtariamųjų neturi dokumentų, ką daryti? Aš buvau atvažiavęs jų pasitikti, tai priėjau prie pasienio užtvaros, atkėliau ir sakau jiems – važiuokit. Jie kažkaip pravažiavo, neutralioje zonoje persėdo į kitą mašiną. Iš paskos parbėga kapitonas, liepia grąžinti patikrinimui. Žiūri į mašiną, o nieko nebėra. Sakau, kad jau nuvažiavo, nebėra ko tikrinti.

K. Betingis: Reikia paminėti, kad tiek Baltarusijos, tiek Rusijos teisėsaugos darbuotojai tuo laikotarpiu, po pučo, labai geranoriškai bendravo. Todėl mes tikėjomės, kad galiausiai pavyks sulaikyti visus, kurių ieškome. Bet staiga viskas labai pasikeitė. Ir labai greitai.

Pone Landsbergi, kalbėjome apie tuometinių prokurorų darbą. Jūsų nuomone, šios istorijos puslapis užvers-tas jau?

V. Landsbergis: Toli gražu. Jis tik atverstas. Dabar turi paaiškėti, kiek toliau mes veiksime ir koks bus tarptautinis rezonansas. Mes kol kas kalbame apie kriminalinę to reikalo pusę, kuri skamba dabar kaip nuotykių romanai. Bet taip pat turi būti svarbu, kokio pločio rezonansą dabar sukels ši byla.

Pone Landsbergi, Michailo Gorbačiovo statusas šioje byloje vis dar yra klausimas. Ir apskritai visoje Sausio 13-osios žudynių istorijoje. Šiandien Ministras Pirmininkas pasakė taip: „Dabar, beveik po trisdešimties metų, kalbėti apie tai, kad kažkada kažkas procese nedalyvavo arba nebuvo įtrauktas, aš galiu tik paklausti, o kaip buvo anksčiau, kur tos pozicijos buvo išsakomos, ginamos arba kur buvo reikalavimas. Tie žmonės, kurie komentuoja, juk buvo valdžioje“. Sauliaus Skvernelio nuomone, bylą Gorbačioviui reikėjo kelti iš karto po įvykių, nes dabar jau per vėlu.

V. Landsbergis: Kaltinimai juk nėra reiškiami taip sau – iš karto. Yra vykdomas tyrimas, prokurorai įsijungia, visi mechanizmai, renkami duomenys ir t. t. Žodžiu, viskas buvo aišku, bet einant teisiniu keliu, tai negalėjo įvykti greitai. Žinoma, buvo kalbama apie Gorbačiovą. Ir kalbėta su Jelcinu apie juos visus. Jelcinas gavo sąrašą visų, kuriuos mes norėjome gauti savo teisingumui. Jelcinas buvo labai gerai nusiteikęs, žadėjo, kad visus mums išduos. O paskui taip neišėjo. Kodėl? Todėl, kad labai greitai Rusijos pusė persuko, kad reikia sutarties dėl bendradarbiavimo. Kol jos nėra – viską prilaikom. Kol buvo sudaryta sutartis, jie į savo kodeksus įrašė, kad savų piliečių neišduoda. Tai po to mums pradėjo atsakinėti tomis kodeksų eilutėmis, ir viskas baigėsi.

Nukelta į 15 psl.

TELKINIAI

SOUTHFIELD, MI

75-ios

„parapijos žvaigždės“

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Sekmadienį, kovo 31 d., Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos patalpose, Southfield, MI, vyko metinis Detroito skyriaus Lietuvos Dukterų draugijos (LDD) susirinkimas. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo draugijos pirmininkė Ramunė Mikailienė. Parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas padėjo Lietuvos Dukterims – darbščiosioms bitelėms už gerus darbus artimui ir palinkėjo toliau būti „parapijos žvaigždėmis“.

Valdybos narė Birutė Duncan sukalbėjo susirinkimo atidarymo malda, prašydama Aukščiausiojo užtarimo ir palaiminimo. Pranešime R. Mikailienė pasiūlydė, kad į Dukterų draugijos Detroito skyrių atėjo nauja narė – Diana Vidžiūnaitė. Šiuo metu Detroito skyriui priklauso 75 narės. Šiais metais toliau tęsime savo kilnų darbą – padėti mūsų vargstančioms šeimoms čionai ir anapus Atlanto, Lietuvoje.

Valdybos narė Izabelė Korsakienė buvo pakviesta vesti mirusiųjų narių pagerbimą. Ji sakė, kad nuo LDD Detroito skyriaus įsteigimo 1975 m. amžinybėn iškeliavo daugiau negu 60 narių. Neseniai į Dievo namus iškeliavo Alicija (Alė) Butkūnienė. Mirusiųjų garbei buvo uždegtos žvakutės, jie pagerbti tylos minute.

Valdybos narė Regina Juškaitė-Švobienė perskaitė praėjusio susirinkimo (2018 m. gegužės 16 d.) protokolą, kuris buvo priimtas vienbalsiai. Iždininkė Rita Mitrienė pristatė draugijos išdą ir pranešė, kad LDD taupymo ir čekių sąskaitas tvarko Genisys Credit Union.

Pirmininkė R. Mikailienė nušvietė praėjusių metų (2018–2019 m.) veiklą. Per tą laiką LDD Detroito skyrius suteikė 17,146.00 dol. finansinę paramą devyniolikai šeimų. Buvo pasiūsti 59 rūbų ir avalynės siuntiniai Naujosios Ūtos pagrindinės mokyklos vaikams, Švenčionių parapijos vaikų dienos centrums „Liepsnelė“ ir „Navininkai“, padengiant persiunti-

mo išlaidas. JAV gyvenančioms šeimoms buvo skirta 500 JAV dol. Iš viso aukų gauta 17,146 JAV dol.

LDD yra dėkinga dr. Romualdai ir Gražinai Kriaučiūnams už 1 000 JAV dol. auką, pagerbiant a. a. tėvą Mykolą Kriaučiūną. Taip pat dėkinga Tracy Kriaučiūnienei už 500 JAV dol. auką, pagerbiant savo vyrą a. a. Aidą Kriaučiūną. Šios dosnios aukos padės Lietuvos Dukterims toliau tęsti veiklą.

Finansinė parama buvo skirta: **360 JAV dol.** – „Saulutei“ suteikta parama vienam vargingai gyvenančiam vaikui (jau ketvirtus metus jį remiame), šeimai išsiuntėme du siuntinius; **11,900 JAV dol.** – 19 Vilkaviškio vyskupijos Caritas bei Panevėžio vyskupijos Caritas rekomenduotų šeimų. Nupirkome ke turias vorykles, pataisėme dviejų šeimų namų langus. Buvo įvesta šildymo sistema dujomis ir pataisyta mūrinė krosnis, nupirktas vaistų ir vaikams lovos, vandens šildymo katilas ir šildymui skirta elektrinė krosnelė. **240 JAV dol.** skirta Švenčionių parapijos vaikų dienos centrui „Liepsnelė“ keturių siuntinių persiuntimo išlaidoms; **180 JAV dol.** – Vaikų dienos centrui „Navininkai“ trijų siuntinių persiuntimo išlaidoms; **3 966 JAV dol.** – Naujosios Ūtos pagrindinės mokyklos vaikams išsiųstų 59 siuntinių su rūbais ir avalyne persiuntimo išlaidoms. Taip pat buvo padengtos „Žiburio“ lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokinių dviejų Kalėdų dovanėlių siuntinių

Kelios šeimos bei draugai jau sutiko prisidėti prieš prašymų įgyvendinimo. Iš anksto visiems dėkojame.

Narė Ramutė Petrusevičienė buvo pakviesta pasakoti apie kelionę į Lietuvą bei apsilankymą Naujosios Ūtos mokykloje, susitikimą su mokytojomis, mokinukais bei LDD remiamomis šeimomis. Ji susitiko su mokytoja Regina Žvirbliene, kuri energingai dirba ir padeda vargstančioms kaimo šeimoms. Kartu su vyru Vytautu Petrusevičiumi aplankiusi šeimas Lietuvoje įsitikino, kad remiamos šeimos skursta, jų namai apleisti, bet daugiavaikės šeimos stengiasi išgyventi: augina bulves, agurkus. Dvasinio skurdo nėra. R. Petrusevičienė pasakojo, kad vaikučiai labai mandagūs. Pasak jos, šioms šeimoms tikrai reikia LDD paramos. Buvo pasiūlyta ir vienbalsiai priimta, kad Naujosios Ūtos mokytoja R. Žvirblinė taptų LDD Detroito skyriaus garbės nare. Ji daug padeda šeimoms, prisideda ir savo lėšomis.

Pirmininkė R. Mikailienė pristatė LDD Detroito skyriaus dabartinę valdybą. Pirmininke lieka Ramunė Mikailienė; vicepirmininkė – Susan Bubnienė; sekretorė – Nijolė Zelwinder; iždininkė – Rita Mitrienė; korespondentė – Regina Juškaitė-Švobienė; narės – Izabelė Korsakienė, Laura Alkevičius, Birutė Duncan ir Vilija Idzelytė-Włosinski.

I. Korsakienė pranešė apie draugijos ateities planus. Labdaros pietūs vyks sekmadienį, balandžio 7 d., tuojau po 10:30 v. r. šv. Mišių. O priešvėlykinė prekyba pyragais ir tortais vyks Verbių sekmadienį, balandžio 14 d., taip pat po šv. Mišių. Prekyba naudotais daiktais numatoma ketvirtadienį, birželio 6 d., ir šeštadienį, birželio 8 d. Šių renginių pelnas bus skirtas 2019 m. projektams.

Taip pat pranešta, kad valdybos narės aplankė mūsų nares ligoninėse, prieglaudose bei jų namuose. Buvo išsiųstos sveikatos linkėjimo atvirutės.

R. Juškaitė-Švobienė sukalbėjo susirinkimo baigimo malda, dėkodama Dievuliui už energingą ir pasišventusią pirmininkę Ramunę Mikailienę, valdybos nares, dosnias nares, kurios savo darbu ar aukomis remia LDD veiklą. Prašė Aukščiausiojo, kad ir toliau visos turėtume stiprybės ir šventos kantrybės tęsti veiklą.

Šiame metiniame Lietuvos Dukterų draugijos susirinkime dalyvavo 40 narių. Po susirinkimo buvo padaryta bendra nuotrauka. Po to buvo vaišinamasi.

Dirbkime ir gyvenkime pagal Lietuvos dukterų draugijos šūkį: „Ištieskime pagalbos ranką mūsų vargantiesiems čionai ir Lietuvoje!“

Lietuvos Dukterų draugijos Detroito skyriaus susirinkimo dalyvės.

Autorės nuotr.

persiuntimo išlaidos. **500 JAV dol.** finansinė parama skirta JAV gyvenančiai šeimai.

Toliau R. Mikailienė perskaitė kelis gautus prašymus ir siūlė narėms Velykų proga pradžiuginti šeimas, kurioms reikia pagalbos. Buvo gauti penki prašymai dėl voryklės su orkaite; du prašymai – dėl skalbimo mašinos. Narė G. Kriaučiūnienė sutiko nupirkti vieną skalbimo mašiną. Dar viena šeima prašė bulvių tarkavimo mašinos, o penkios šeimos, tarp jų – keturios daugiavaikės – prašė padėti įrengti naujas duris. Jei kas nori padėti ir finansiškai paremti šiuos prašymus, gali kreiptis į R. Mikailienę tel. 248-879-2092 arba el. paštu: rmikaila@gmail.com.

„Liepsnoje“ – Lietuvių Fondo metinė ataskaita

Skaitytojus pasiekė naujas Lietuvių Fondo (LF) leidinys „Liepsna“. Jame pateikta 2018 metų LF veiklos ataskaita. Leidinio pradžioje į skaitytojus sveikinimo žodžiu kreipiasi LF tarybos pirmininkė Audronė Pavilčius-Karalius ir LF valdybos pirmininkas Tauras Bublys.

Leidinyje pristatyti LF valdybos ir komitetų pranešimai ir pateikta finansinė LF ataskaita.

Skaitytojas ras informaciją apie 2018 metais skirtą LF paramą. Leidinyje išvardinti studentai, gavę 2018

m. LF stipendijas. Šiandien galime pasidžiaugti pastarųjų metų LF suklestėjimu – per jo gyvavimo metus lietuvių vybei skirta per 21 mln. dolerių, o 2018 m. LF įvairių projektų paramai ir studentų stipendijoms paskyrė rekordinę – 1,101,156 dol. – sumą.

Leidinyje taip pat pateikti duomenys apie LF įkurtus vardinius fondus, kurių šiuo metu yra 108 ir pateikti duomenys, kokioms organizacijoms buvo skirta parama pagal šių fondų steigėjų nurodymus. Pateiktas ir LF vardinių fondų stipendijas gavusių studentų Lietuvoje sąrašas. Kandidatus šioms stipendijoms atranka Lietuvos aukš-

tosios mokyklos.

LF kasmet augo aukotojų, vardinių fondų įkūrėjų, rėmėjų, testamentų palikėjų dėka ir tapo svarbia organizacija, padedančia išlaikyti, kurti bei ugdyti lietuvių tautos gyvybę: jos kalbą, kultūrą, papročius, tradicijas. Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams ir rėmėjams ir kviečiame jungtis į mūsų šeimą, kad ateityje galėtumėte prisidėti prie sėkmingos LF veiklos.

Norinčius daugiau sužinoti apie LF veiklą kviečiame apsilankyti tinklalapyje <http://www.lithuanianfoundation.org/LT/ataskaitos/>.

2019 m. balandžio 27 d. Pasaulio

lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks 56-asis metinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas. Registracija prasidės 8 val. r. Suvažiavimo pradžia – 10 val. r. Suvažiavimo metu bus perskaitytas metinis LF veiklos pranešimas, vyks rinkimai į LF tarybą ir į LF Kontrolės komitetą. Balsavimui taip pat bus pateiktas pasiūlymas dėl tam tikrų LF įstatų straipsnių pakeitimo. LF nariai balsuoti gali tiesiogiai dalyvaujant suvažiavime, elektroniskai, paštu arba įgaliojant kitą asmenį. Visiems LF nariams jau išsiųsti balsavimo lapai ir balsavimo informacija.

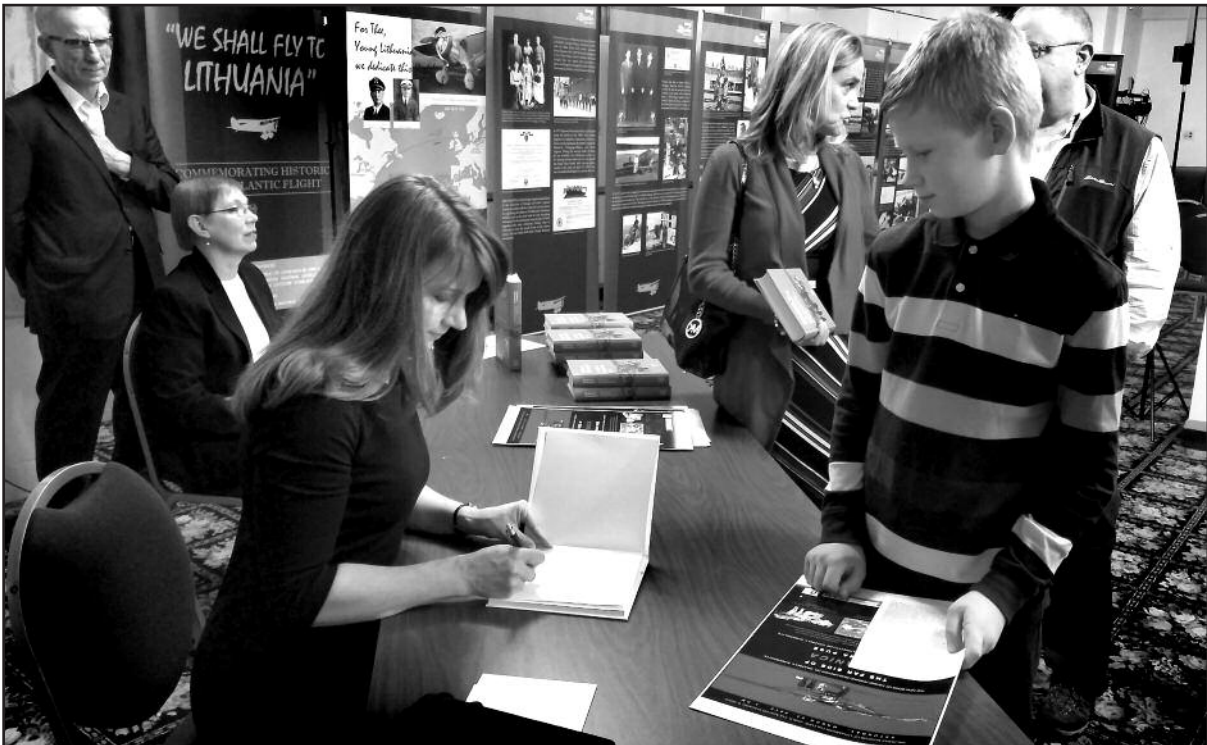
LF inf.

CHICAGO, IL

Apie knygą, skirtą lietuviams visame pasaulyje

Renginio svečias – LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius.

G. Sviderskytės autografei – mažiems ir dideliems vakaro dalyviams.

Virginijos Petrauskienės nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Pateko į slapčiausius archyvus

Mokslininkė ir išskirtinio tyrimo autorė G. Sviderskytė, pasakodama šios knygos atsiradimo istoriją, išskyrė Balzeko lietuvių kultūros muziejaus svarbą. Būtent čia jai buvo suteikta galimybė pastudijuoti muziejaus saugykloje esantį vertingą S. Dariaus archyvą. Jame surasta informacija nebeleido sustoti, tarsi skatino tęsti tiesos apie legendinį „Lituanicos“ skrydį per Atlantą paieškas.

Būtent tiesos, pagrįstos dokumentais, gal ir ne tokios romantiškos, kokios norėtųsi. „Man sako, kad sugrioviau mitą apie *Lituanicą*. Bet iš tiesų dariau ką kita. Ieškojau to, ko pasigedau aplinkoje, tradicijoje, atminties kultūroje, istoriografijoje – dokumentalaus istorinio pasakojimo apie *Lituanicą*“, – ši mintis išsakyta pirmaisiais knygos sakiniiais, nuskambėjo ir susitikimo Balzeko muziejuje metu. G. Sviderskytės po siūlėlių iščiupinėta ir dokumentais pagrįsta dviejų lietuvių lakūnų skrydžio istorija autorei pradžioje atrodė kaip eilinis istorijos detektyvas, bet tyrimo eigoje tapo panašesnė į politinį trilerį.

Mokslininkė pasidžiaugė, kad jai pavyko patekti į visus šiaurus ir anapus Atlanto esančius archyvus, kuriuose saugomi jos tyrimui reikalingi istoriniai dokumentai ir kuriuos ji buvo užsimojusi patikrinti. Buvo atverti net privati, itin kruopščiai saugomi seifai, kurių savininkai panoro likti nežinomi.

Autorė sakė, kad knygai paskyrė septynerius metus. Pradžioje buvo parašyta mokslinė disertacija, kurią apgynusi, G. Sviderskytė pakluso savo dėstytojų ir kolegų raginimui: „Gražina, eik ir rašyk knygą. Parašyk, kad ją skaitytų ne tik profesoriai, bet ir lietuviai visame pasaulyje“.

Dokumentuose – tiesa, griauianti mitus

Pristatydama savo knygą, G. Sviderskytė ir pasakojo, ir intrigavo, užsimindama apie tai, į kokius iki šiol neat-

Padėka muziejaus įkūrėjui Stanley Balzekui, Jr.

sakytus klausimus apie S. Dariaus ir S. Girėno legendinį skrydį jai pavyko atsakyti.

Ar geri ir patyrę lakūnai buvo Darius ir Girėnas? Autorė tegia: jie buvo „žali“, jie nebuvo iki galo kruopščiai pasirengę skrydžiui ir beprotiškai drąsiai improvizavo. Kodėl nukrito ir sudužo „Lituanica“? Ar G. Sviderskytės atliktas tyrimas patvirtino ankstesnes versijas apie tai, kad lėktuvas galėjo būti apšaudytas? O gal avarija įvyko dėl tų naktį siaurus audros? Išanalizavusi vokiečių policijos ra-

portą apie katastrofą ir lietuvių komisijos to meto tyrimą, laikraščių straipsnius bei diplomatinę valstybių susirašinėjamą, G. Sviderskytė atmetė apšaudymo versiją. O toje vietoje, kur nukrito „Lituanica“, tą 1933 metų liepos 17-osios naktį audros nebūta – tą liudija archyviniai meteorologų žemėlapiai. Beje, dar viena G. Sviderskytės pataisa Dariaus ir Girėno žūties istorijoje – „Lituanica“ nukrito ne Soldino, o Dolicigo miške.

Autorė prisipažino niekada negalėjusi numatyti, kur ją „užneš“ „Lituanicos“ skrydžio ir katastrofos tyrimas – jis šakojosi ir sluoksniavosi, neišvengiamai pasukdamas į Lietuvos, Vokietijos ir JAV to meto politinių peripetijų zoną.

Ragina atiduoti garbės skolas

Kalbėdama apie žuvusių lakūnų atminimo įamžinimą, G. Sviderskytė išsakė netikėtų minčių. Netikėčiausias – dviejų neišskiriamų draugų S. Dariaus ir S. Girėno mitą supurtantis knygos autorės raginimas atiduoti garbės skolą ir atskirai palaidoti „Lituanica“ skridusius lakūnus. „Po sėkmingo skrydžio jiedu buvo sutarę baigti visus reikalus ir daugiau neturėti nieko bendro“, – sakė G. Sviderskytė. Beje, autorė išvardino ir daugiau garbės skolų, apie kurias rašo savo knygoje.

„Ar buvo numatytas koks nors prizas Dariusiui ir Girėnui, jeigu jie būtų sėkmingai perskridę Atlantą?“, – šio klausimo autorius Tomas Dundzila, lakūnas mėgėjas gavo prizą – autorės pasirašytą knygą.

O koks buvo G. Sviderskytės atsakymas į šį klausimą? Prizo niekas nebuvo numatęs. Tik pats Darius buvo sau pasiskyręs savotišką prizą: jis planavo dar kartą, dabar jau vienas, perskristi Atlantą ir iš Lietuvos pargrįždamas į Ameriką, pasiekti absoliutų pasaulio rekordą. Deja, beprotiškas planas nepavyko.

G. Sviderskytė prisipažino, kad „Lituanicos“ ir lakūnų istorijos tyrimas pakeitė jos pačios gyvenimą. Tyrėja teigė, ši istorija pasirodė esanti tokia turtinga, kad joje darbo, ieškant atsakymų į dar neatsakytus klausimus, užteks ne vienam mokslininkui.

Pokalbis su knygos autore (iš k.): Tomas Dundzila, įdomiausio klausimo autorius, Jonas Gražys, G. Sviderskytė ir Audrius Remeikis.

Filmo kūrybinė grupė: režisierius Eimantas Belickas, aktorius Ramūnas Cicėnas ir scenarijaus autorė Liudvika Pociūnienė.

„Tumo kodeksas“ priartins prie Vaižganto

RASA KAZLAS

„Norėjau priartinti Vaižgantą, padaryti jį savą, šiuolaikišką, o ne pakylėtą ant pjedestalo, kaip įprasta vaizduoti mūsų šimtmečio herojus“, – sako dokumentinio filmo „Tumo kodeksas“ režisierius Eimantas Belickas, kuriam iš tiesų labai sėkmingai pavyko pasiekti savo kūrybinį tikslą.

Filmo scenarijaus autorei Liudvikai Pociūnienei profesionaliai, intelektualiai ir įtaigiai pavyko surinkti svarbiausius Juozo Tumo-Vaižganto gyvenimo faktus. Atkuriamosios dokumentikos žanru sukurtoje kino juostoje darnus režisieriaus vizualinių sprendimų ir labai stipraus

scenarijaus siužeto ryšys įtraukia žiūrovą į nuostabią šios iškilios asmenybės gyvenimo kelionę. Iš visos Vaižganto veiklos, jo gyvenimo neapbrėptas visumos filme rodoma ne tik bažnytinės tarnystės kasdienybė, bet ir Vaižganto publicisto, visuomenininko, lietuviybės puoselėtojo ir net politiko pozicija itin svarbių Lietuvos istorinių lūžių plotmėje. Pasitelkusi Vaižganto epistoliarinį palikimą, rašytojo taiklias kūrybos metaforas ir įsimintinas citatas scenarijaus autorė L. Pociūnienė meisteriškai sukūrė kitokią – naują ir labai šiuolaikiškai gyvą Vaižganto paveikslą. To gyvumo rašytojo paveikslui nemažai suteikia ir Tumą vaidinęs aktorius Ramūnas Cicėnas. Šalia jo Rolando Kazlo suvaidinta istorinė asmenybė Petras Klimas taip pat ne mažiau ryš-

kus ir svarbus. Šių dviejų iškilų asmenybių bendravimas įtaigiai padeda atkurti laikmečio dvasią, kokiomis nuotaikomis tuo laiku gyveno Lietuvos didžiavyriai, savo gyvenimą pašventę Lietuvos nepriklausomybės kūrimui.

Tumo laisvės kodai

„Su spaudos draudimo panaikinimu išorinio pavergimo pančiai ima trūkinėti, bet priespaudos šimtmečiai palieka žymes, kurios savaime neišnyksta. Vergovės apnašų ‘nugramdymas’ tampa Tumo kultūros darbo ašimi dar tada, kai nepriklausomos Lietuvos valstybės idėja atrodo tik drąsi ir kilni svajonė. Kilnumo ir kultūros, leidžiančios skirtingų pažiūrų žmonėms sutarti dėl svarbiausių dalykų,

džias ir kovas dėl įtakos. Be to, nors būdavo labai užimtas, pasižymėjo nuoseklumu, gebėjimu uždegti kitus ir pasiekti konkrečių rezultatų.

„Kaip tapti nepavergiamu, kaip išlikti nepriklausomu ir išlaikyti giedrą nuotaiką – apie tai visas Vaižganto gyvenimas su jo nerašytomis taisyklėmis ir principais“, – sako režisierius E. Belickas.

Gal todėl kaip priešprieša ano meto smetoniškai diktatūrai ir davatkiškam fanatizmui filme atsiranda scena, kaip Vaižgantas lanko su sulaužyta koja ligoninėje gulintį avangardinės literatūros maištininką, ano meto tikrą bohemos žvaigždę Juozapą Albiną Herbačiauską. Arba kaip nuširdžiai bendrauja su eiliniu kumečiu, kuris už aukojamas Mišias atsilyginti bando dovanodamas kunigui gyvą paršelį. Tokie bendražmogiški pavyzdžiai iš „Tumo kodekso“ rodo tik šios XX amžiaus neeilinės asmenybės gebėjimą pelnyti neprilygstamą populiarumą tiek šviesuomenėje, tiek tarp paprastų žmonių. Panašaus populiarumo filmo kūrėjai siekė ir savo pagrindiniam filmo herojui, tikėdami, kad net ir šiomis dienomis sutikus Vaižgantą, jaunesnio amžiaus žmogus bendraudamas su juo nejaustų jokio kartų skirtumo.

Aktoriams – vadeliojimo išbandymai

Kai kurie filmo kadrai atkurti ir labai tiksliai „restauruoti“ pagal senas nuotraukas, kuriose įamžintas Vaižgantas su savo garsioju takso veislės šuneliu pasivaikščiojimuose prie upės, užfiksuoti senieji Vilniaus, Kauno pastatai, miesto gatvės. Beje, surasti to meto senuosius architektūros perlus, kurie atitiktų laikmetį ir būtų tinkami filmavimams, režisierius prisipažįsta, buvo nelengva. Ypač šiame kūrybos procese pasidarbavo filmo dailininkė Dalia Dūdėnaitė. Tai jos nuopelnas, kad filme vienas po kito seka autentiški vaizdai, kuriuose įamžinti svarbiausi Tumo gyvenimo įvykiai. Į klausimą, kokie dar buvo sunkiausi užkulisiniai darbai, kurių žiūrovai taip ir nepamatys, E. Belickas sako, kad šiuolaikiniam žmogui jau labai sunku vadelioti į vežimą pakinkytą arklį.

Filmo kadrai – atkurta ne viena sena nuotrauka, kurioje įvairiais gyvenimo momentais įamžintas Vaižgantas.

Puikus „Tumo kodekso“ aktorių duetas – Ramūnas Cicėnas (Vaižgantas) ir Rolandas Kazlas (Petras Klimas).

J. A. Herbačiauskas – maištingoji avangardo asmenybė (akt. Aleksas Kazanavičius).

jis skaudžiai pasigenda lietuvių šviesuomenėje. Kai politika virsta kova be taisyklių, Tumas protestuoja: ‘Aš – nebe politikas’“, – rašoma vienoje filmo anotacijoje.

Režisieriaus E. Belicko ir scenarijaus autorės L. Pociūnienės nuolatinis vaižgantiškas laisvės kodas filmo eigoje vis iš naujo restauruojamas. Juk laisva asmenybė, net įvilktą į kunigo sutaną, turi teisę laisvai reikšti savo mintis, tačiau neturi pamiršti ir kitų žmogui būdingų padarumo taisyklių. Kaip viename interviu yra pasakiusi filmo scenarijaus autorė L. Pociūnienė, laisvė visada reikalauja pastangų. Šia prasme Vaižgantas buvo retas „egzempliorius“, kuriam sąžinės balsas buvo svarbesnis už visas val-

simą, kokie dar buvo sunkiausi užkulisiniai darbai, kurių žiūrovai taip ir nepamatys, E. Belickas sako, kad šiuolaikiniam žmogui jau labai sunku vadelioti į vežimą pakinkytą arklį.

Būtent arklio traukiamas vežimas yra epizode, kur aktorius Darius Gamauskas, vaidinantis Tumo brolių, veža draudžiamą lietuvišką spaudą į Svėdasus. Režisierius pasakoja, kad jie gerą pusdienį vargo, kol nufilmavo epizodus su arkliu, kai tuo tarpu arklio savininkas, vakare visiškoje tamsoje išokęs į vežimą, ne keliu, o tiesiai per laukus be didelio vargo nuginė arklį namo.

Filmas bus rodomas lietuviškų dokumentinių filmų festivalyje balandžio 25 d. 7:30 val. v. Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439.

Lietuvių kalbos dienos – smagi ir naudinga patirtis

Lietuvių Bendruomenės apie vykusias Lietuvių kalbos dienas Vasario 16 d. – kovo 11d.

Lietuvos gimtadienio šventę pajavairino jau trečius metus iš eilės mokykloje organizuojama Lietuvių kalbos dienų šventė. Šių metų tema – „O aš pasiliksiu laisvas sau žmogus“ (Juozas Tumas-Vaižgantas).

Kad geriau suprastume vieni kitus, mokėmės kalbėti žemaičių tarme bei nepasiklysti tarp juoką keliančių vietovardžių Lietuvoje. Renginio pabaigoje tėvelių laukė Valstybinės lietuvių kalbos komisijos parengta viktorina ir dovanos.

Atlantos lituanistinė mokykla „Saulė“

Lietuvos ambasada JAV, pasitikdama Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną ir minėdama Pasaulio lietuvių metus, Washingtone, Baltimorėje ir šių miestų apylinkėse gyvenančius lietuvius pakvietė rašyti Nacionalinio diktanto ir dalyvauti Lietuvių kalbos dienų viktorinoje.

Į ambasadą atvykę žmonės, parašę diktantą, dalyvavo Valstybinės lietuvių kalbos komisijos parengtoje viktorinoje apie lietuvių kalbą, įžymias asmenybes, Lietuvos kultūrą ir istoriją. Viktorinos nugalėtojai buvo apdovanoti knygomis, o visi šventės dalyviai – lietuviškais suvenyrais.

Lietuvos Respublikos ambasada Washingtone

Ačiū Kalbos komisijai už viktorinos klausimus ir prizus, o labiausiai – už paskatinimą surengti popietę. Martyno Mažvydo lituanistinė mokykla Minneapolyje
Iš Vyriausiosios lietuvių kalbos komisijos tinklalapio

Šventė V. Krėvės lituanistinėje mokyklėlėje

Mokytoja Indra su „Geltonų bičių“ komanda.

Domanto Zinkevičiaus nuotraukos

„Geležinių vilkų“ komanda ir renginio vedėja praktikante Justina Tumaite.

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklėlės mokiniai ir jų tėveliai 29-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės metines paminėjo dalindamiesi savo žiniomis, pasiekimais ir gražiais žodžiais Lietuvai. Mokyklėlės bendruomenė surengė šventę „Aš – pasaulio lietuvis!“

Šventės pradžioje Šv. Andriejaus parapija pripildė šventinio Lietuvos himno skambesio. Toliau vyko raiškiojo skaitymo konkursas, jame net ir mažiausias mokinukas deklamavo eiles tėvynei, taip praplėsdamas savo žodyną, sustiprindamas kalbos pojūtį bei meilę lietuviškam žodžiui.

Tačiau tai dar tikrai ne viskas. Pamokas mokiniai tądien iškeitė į viktoriną, kuri pareikalavo ne ką mažesnio susitelkimo, kūrybiškumo, sumanumo ir gebėjimų demonstravimo. Čia vaikų laukė gausybė išbandymų, tikrinusių jų žinias: nuo lietuvių kalbos vingrybių iki šalies istorijos ir kultūros įdomybių ar net šių dienų aktualijų. Po viso to laukė iškilmingi laimėtojų apdovanojimai.

Žinoma, ne ką mažiau svarbu paminėti ir tėvelių keptus skanėstus bei tradicinius lietuviškus pietus – gardžiuosius balandėlius, kurie tikrai pradžiugino ne vieną išalkusį! Už valgius surink-

tos lėšos bus skiriamos Šv. Andriejaus bažnyčiai paremti.

Nepriklausomybės šventės sekmadienis išrašys į mokyklos istoriją kaip puoselėjantis meilę lietuviškam žodžiui, stiprinantis lietuviškas žinias, draugystę, pasiaukojimą ir darną!

Tariame ačiū visiems, prisidėjusiems prie šventės rengimo ir įgyvendinimo! Kol gyvuos lietuviškas žodis ir vienybė, gyvuos ir lietuvių tauta.

Justina Tumaite
VDU praktikantė

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Kiek apsisprendusių dalyvauti referendume

Vilnius (Mano vyriausybė) – Apie gegužę vyksiantį referendumą dėl pilietybės išsaugojimo žino 80 proc. šalies gyventojų. Tai parodė atlikta gyventojų nuomonės apklausa.

Neabejojama ir referendumo reikšme – suprasdami jo svarbą, dalyvauti referendume apsisprendę du trečdaliai (65 proc.) apklaustųjų.

Kaip parodė tyrimas, dalyvavimas referendume suvokiamas kaip svarbi pilietinės pozicijos išraiška – 89 proc. su šia formuluote visiškai sutinka arba sutinka. Panašios nuostatos matomos ir vertinant teiginį, kad

referendume sprendžiamas klausimas yra svarbus Valstybės ir Tautos gyvenimui (atitinkamai 40 proc. ir 45 proc.).

Tyrimo metu taip pat siekta išsiaiškinti, ar gyventojams pakanka informacijos apie referendumą. Kad informacijos visiškai pakanka, nurodė tik 12 proc. apklaustųjų, dar 33 proc. teigė, kad greičiau pakanka. Kad informacijos greičiau nepakanka, nurodė 38 proc. respondentų, o visiškai nepakanka – 11 proc. apklaustųjų.

Vyriausybės kanceliarija pradėjo referendumo viešinimo kampaniją, kuri prasidės balandžio pradžioje.

Prezidentė pasirašė Konstitucijos pataisas

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė Konstitucijos pataisas, kuriomis įteisinama individualaus asmens skundo į Konstitucinį Teismą (KT) galimybė.

Įsigaliojus pataisoms, kiekvienas asmuo galės kreiptis į KT dėl Seimo, vyriausybės ar prezidento priimtų teisės aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens kons-

titucines teises ar laisves, ir jis prieš tai išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

Dabar Konstitucija numato, kad kreiptis į KT dėl teisės aktų atitikties pagrindiniam šalies įstatymui gali tik Seimas, Seimo narių grupė, prezidentas, vyriausybė ir teismai.

Įstatymas įsigalioja 2019 m. rugsėjo 1 dieną.

Ketvirtį Globaliame kibernetinio saugumo indekse

Vilnius (Mano vyriausybė) – Lietuva patenka į daugiausiai dėmesio kibernetinio saugumo sričiai pasaulyje skiriančių valstybių grupę ir pagal neseniai paskelbtą išankstinį Globalų kibernetinio saugumo indeksą (Global Cybersecurity Index, GCI) užima 4-ąją vietą, į priekį praleisdama tik Jungtinę Karalystę, Jungtines Amerikos Valstijas ir Prancūziją.

Indeksą kasmet skelbia 194 valstybės vienijanti Jungtinių Tautų Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga (angl. International Telecommunication Union, ITU), kuri vertina valstybių pastangas adaptuoti nacionalinę teisinę bazę, įgyvendinti techninius-organizacinius reikalavimus, vystyti pajėgumus ir bendradarbiavimą kibernetinio saugumo sektoriuje.

Tai aukščiausias Lietuvos pasiekimas šiame tarptautiniame kibernetinio saugumo aplinkos vertinime, palyginimui 2017 m. Lietuva buvo 57-a.

Lietuva 2018 m. taip pat ėmėsi lyderystės stiprinant kibernetinį saugumą ir tarptautinėje plotmėje – toliau sėkmingai vadovauja vienai iš Europos Sąjungos iniciatyvų, kuriant bendras kibernetines greitojo reagavimo pajėgas. Šiame ES Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) projekte jau dalyvauja 13 šalių narių, ir tai yra vienas labiausiai įgyvendinimo prasme pažengusių projektų.

Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga veikia viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo principu, šiuo metu jos narėmis yra 194 valstybės ir per 800 įmonių bei mokslo institucijų.

Įvyko pirmasis Strateginės įvaizdžio tarybos posėdis

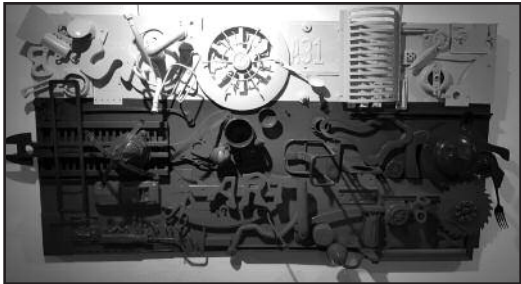
Vilnius (Vyriausybės inf.)

– Vyriausybės kanceliarijoje įvyko Strateginės įvaizdžio tarybos atstovų susitikimas, kurio metu buvo pristatyti vieningo Lietuvos pristatymo užsienyje projekto atlikti ir būsimi darbai, aptartas pasirengimas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo trisdešimtmečiui.

Strateginės tarybos posėdžio metu akcentuota glaudaus įvairių sričių ekspertų bendradarbiavimo, visuomenės įtraukimo į diskusijas svarba formuojant vieningą ir ilgalaikę Lietuvos pristatymo užsienyje strategiją.

„Mūsų tikslas – sukurti vieningą Lietuvos pristatymo užsienyje strategiją, kurioje atsispindėtų šalies vertybės, ryškūs mūsų tapatybės ženklai ir jie būtų atpažįstami pasaulyje. Norint nekartoti praeities klaidų, šiandien siekiame sukurti efektyviai veikiančią sistemą, kurioje bendradarbiautų šalies viešojo sektoriaus, verslo, kitų sričių atstovai. Svarbu į procesą įtraukti ir šalies visuomenę, kurios balsą taip pat turime girdėti“, – sakė vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis.

Buvo pristatyti paruošiamieji darbai, skirti šalies pristatymo užsienyje

Lig šiol bandymai sukurti Lietuvos įvaizdžio strategiją, skambiai subliukšdavo. 15 min.lt

strategijos formavimui – atliekami kokybiniai ir kiekybiniai tyrimai 14-oje tikslinių rinkų, rengiami seminarai ir mokymai institucijų kompetencijų ir gebėjimų stiprinimui. Jau šiandien sukurti būtiniausi šaliai pristatyti įrankiai – parengta visiems prieinama šalių pristatanti prezentacija, kaupiamas nuotraukų bankas.

Planuojamą renginių ir projektų programą sudarys dvi kryptys – „Švenčianti Lietuva“ ir „Kurianti Lietuva“. Įgyvendinant projektus bus siekiama privataus ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimo, kuris buvo sėkmingas Lietuvai švenčiant valstybės atkūrimo šimtmetį. Šalies pristatymo užsienyje strategiją numatoma tvirtinti 2020 m. pradžioje.

Baigėsi Ukrainos prezidento rinkimų pirmasis turas

Kijevas (ELTA) – Suskaičiavus 97,77 proc. pirmojo Ukrainos prezidento rinkimų turo, vykusio kovo 31 d., balsų, komikas ir politinės partijos „Liaudies tarnas“ lyderis Volodymyras Zelenskis pirmauja surinkęs 30,26 proc. balsų.

Politikos naujokas V. Zelenskis pelnė beveik dvigubai daugiau balsų nei dabartinis prezidentas Petro Po-

rošenka, kuriam vykusiuose rinkimuose atiteko 15,92 proc. balsų.

Buvusiai ministrei pirmininkei, partijos „Tėvynė“ lyderei Julijai Tymošenko atiteko trečioji vieta su 13,38 proc. balsų.

Antrasis prezidento rinkimų turas vyks balandžio 21 d., kuriame susirungs V. Zelenskis ir P. Porošenka.

J. C. Juncker: mes buvome labai kantrūs

Briuselis (ELTA) – Prieš naujus balsavimus dėl „Brexit“ britų Bendruomenių Rūmuose Europos Komisijos pirmininkas Jean Claude Juncker paragino Didžiąją Britaniją paskubėti. „Mes buvome labai kantrūs su savo britų draugais“, – sakė J. C. Juncker. Tačiau kantrybė esą „baigėsi“. Jis norįs, kad Didžioji Britanija „ateinančiomis valandomis, ateinančiomis dienomis“ susitartų, koku keliu nori

eiti.

Kovo 30 dieną susitarimas su ES buvo trečią kartą atmetas, parlamentarai mėgino dar kartą balsuoti dėl kitų variantų, tačiau nė viena iš aštuonių iniciatyvų daugumos nesulaukė.

Parlamentarai jau keliskart pasisakė prieš vadinamąjį kietąjį „Brexit“, tačiau iki šiol nesugebėjo susitarti dėl su Briuseliu išsiderėtos išstojimo sutarties alternatyvų.

Brangi „Brexit“ nežinomybė

Londonas (LRT.lt) – Chaotiškas Jungtinės Karalystės (JK) išstojimo iš ES procesas šalies ekonomikai kainavo po 600 mln. svarų (700 mln. eurų) per savaitę nuo pat 2016-ųjų referendumo, skaičiuoja JAV investicijų bankas „Goldman Sachs“.

„Goldman Sachs“ ataskaitoje apie „Brexit“ žala investicijoms ir ekonomikai teigia, kad penkta didžiausia pasaulio ekonomika nuo 2016 m. „Brexit“ referendumo prarado 2,5 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), palyginti su augimo perspektyvomis iki re-

ferendumo. JK augimas taip pat strigo, palyginti su kitomis išsivysčiusiomis ekonomikomis.

JAV banko teigimu, „Brexit“ nežinomybė buvo esminė ekonominio sąstingio priežastis, nes ekonomikos augimas yra paremtas būtent investicijomis.

Kietojo „Brexit“ atveju „Goldman Sachs“ prognozuoja, kad šalies BVP gali sumažėti iki 5,5 proc., o pasitikėjimo valstybe nuosmukis lemtų tai, kad svaro kursas kristų iki 17 proc.

„Brexit“ be sutarties vis labiau tikėtinas

Briuselis (ELTA) – „Brexit“ be susitarimo kasdien tampa vis labiau tikėtinas, tačiau vis dar galima jo išvengti, sakė Europos Sąjungos vyriausiasis derybininkas Michel Barnier.

„Brexit“ be susitarimo niekada nebuvo mūsų norimas nei numatomas scenarijus, bet ES dabar yra pasiruošusi. Jis kasdien tampa vis labiau tikėtinas“, – sakė M. Barnier.

M. Barnier pridūrė matantis tris galimas tolesnes kryptis: išstojimas be sutarties, „Brexit“ atidėjimas ilgam laikui arba išstojimas su ministrės pir-

mininkės Theresa May su ES suderėta sutartimi.

Didžiosios Britanijos Bendruomenių Rūmai jau tris kartus – sausio 15 d., kovo 12 d. ir kovo 29 d., atmetė Th. May su ES suderėtą sutartį dėl šalies išstojimo sąlygų, be to, atmetė visas alternatyvas sutarčiai su ES dėl išstojimo sąlygų.

Dabar Didžiąjai Britanijai gresia išstojimas be susitarimo balandžio 12 d., bet šalis galėtų siekti dar vieno „Brexit“ atidėjimo. Balandžio 10 d. vyks skubus ES viršūnių susitikimas dėl „Brexit“.

Naujoji Japonijos era vadinsis Reiva

Tokijas (Diena.lt) – Naujojo Japonijos imperatoriaus valdymo era vadinsis Reiva. Tai paskelbė šalies ministrų kabineto generalinis sekretorius Yoshihide Suga.

Tiesioginėje televizijos laidoje jis pademonstravo lentelę su dviem kaligrafiškai parašytais pavadinimo hieroglifais. Žodį „Reiva“ su išlyga galima versti kaip „Tvarka ir harmonija“.

Kaip pranešė Y. Suga, šis žodis paimtas iš seniausios japonų poezijos antologijos, kurią sudaro eilėraščiai, parašyti daugiausia 600–759 metais. Imperatoriaus valdymo eros pavadinimas pirmą kartą remsis japonų literatūra – anksčiau tokie terminai paprastai buvo imami iš klasikinių kinų kūrinių.

Dabartinis 85 metų amžiaus imperatorius Akihito paliks sostą balandžio 30 d. savo paties prašymu dėl

Reiva – taip vadinsis naujoji Japonijos era.

Reuters nuotr.

garbaus amžiaus. Kitą dieną naujuoju imperatoriumi bus paskelbtas jo vyresnysis sūnus – princas Naruhito. Tai reikš, kad prasideda 1-ieji Reivos eros metai.

Japonijoje galioja dvi metų skaičiavimo sistemos – visuotinai priimta tarptautinė ir japoniška, pagal imperatorių buvimo soste metus.

Spausk ENTER

Ką daryti, kad telefone niekada netrūktų vietos?

Ką daryti, kad netektų spręsti, kokį failą ar programėlę paaukoti šį kartą?

Talpi telefono atmintinė tapo svarbiu kriterijumi renkantis naują išmanųjį telefoną. Tai suprantama ir gamintojai, įrenginiuose parūpinantys net iki 256 gigabaitų (GB) vietos vidinės atminties. Tačiau, kad ir kiek vietos turėtų telefonas, tik laiko klausimas, kada jos pritrūks. Penki patarimai „Android“ ir „iOS“ telefonų savininkams padės išvengti gigabaitų bado:

Išvalykite sistemos šiukšles

Kuo ilgiau naudojate išmanųjį telefoną, tuo daugiau nereikalingų failų jame prisikaupia. Interneto naršyklės saugo tinklalapių duomenis, panašiai elgiasi ir kai kurios programėlės ar žaidimai. Pati operacinė sistema, norėdama palengvinti sau darbą, įrašo laikinų failų, kuriuos vėliau užmiršta ištrinti. Visa tai galite išvalyti rankiniu būdu arba negaišti laiko ir atsisiųsti programėlę, kuri tai atliks už jus. Dalis „Android“ telefonų gamintojų patys diegia valymo įrankius, kurie panaikinti nereikalingus failus siūlo nuėjus į „Nustatymus“ ir pasirinkus „Atmintinės“ skyrių. Jei jūsų telefonas tokios funkcijos neturi, jums gali padėti „Clean Master“ ar „SD Maid“ programėlės. Jei turite „iPhone“ telefoną, galite išbandyti programą „PhoneClean“ (tiesa, dalis jos funkcijų yra mokamos) ar „Magic Phone Cleaner“.

Ištrinkite nereikalingas programėles ir didelius failus

Paskutinį kartą „Candy Crush“ saldinius traiškėte prieš pusantrų metų, o pokemonų arenų vietų net neatsimenate? Visi šie ir daugybė kitų žaidimų vis dar užima vietą jūsų telefone. Nenaudojate – ištrinkite. Jei žaidėte prisijungę su savo paskyra, jūsų išpūdingi pasiekimai niekur neprapuls, o pirktas programėles bet kada vėliau galėsite pakartotinai atsisiųsti iš „Google Play“ ar „Apple App Store“. Taip pat naudinga pašalinti didelius, jau nereikalingus dokumentus. Galbūt net neatsimenate,

kaip kažkada atsisiuntėte didelės apimties garso įrašą ar kitą dokumentą, o jis guli nebenaudojamas ir užima reikšmingą dalį jūsų telefono atminties. Jei šie failai nebereikalingi, ištrinkite ir juos.

Atsiminimus – į „debesį“

Nuotraukos ir vaizdo įrašai yra vieni didžiausių telefono duomenų grobikų. Net jei nuolat peržiūrite savo archyvą ir ištrinate nevykusius kadrus, anksčiau ar vėliau jūsų atsiminimai okupuos telefono atmintį. Kad taip nenutiktų, naudokitės debesijos paslaugomis. Savo nuotraukas, vaizdo įrašus, dokumentus ir kitus failus iš savo telefono ir kitų įrenginių galite perkelti į „debesį“. „Android“ telefonų savininkai taip pat gali sinchronizuoti savo įrenginius su „Google Drive“, naudodami „Nuotraukų“ programėlę. „Apple“ savo įrenginių naudotojams siūlo „iCloud“ paslaugą, kuri per mėnesį debesijoje suteikia 50GB. Ją užsisa-kę, nuotraukų sinchronizavimą galite įjungti eidami į „Settings“ > Jūsų vardas > „iCloud“ > „Photos“ ir aktyvuodami „iCloud Photo Library“. Beje, už kiek didesnį mėnesinį mokestį „Apple“ suteikia 200 GB savo debesijoje, prie kurios už tą pačią sumą galima prijungti ir šeimos narius.

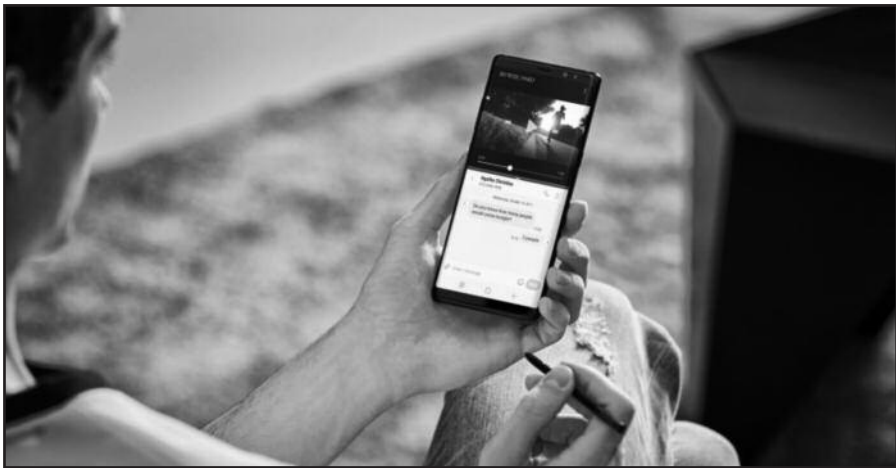
Naudokite papildomas laikmenas

Jei failų turite labai daug ir debesijos paslaugos problemos neišsprendžia, galite investuoti į papildomas atminties laikmenas. Nuotraukas, vaizdo įrašus ir kitus dokumentus galite perkelti į „microSD“ atminties kortelę (jei jūsų telefonas šią funkciją palaiko), prijungiamą atmin-

ties raktą ar belaidį kietąjį diską. Tokios atmintinės kainuoja, tačiau savo failus turėsite po ranka net ten, kur nėra interneto ryšio. Tokie sprendimai ypač praverčia keliaujant, kai nuotraukų albumas telefone itin sparčiai pildosi.

Paskutinė viltis

Jei nei vienas iš šių patarimų nepadėjo, belieka griebtis paskutinio šiaudo: pasidarykite visų telefone esančių jums svarbių duomenų atsargines kopijas ir atkurkite aparato gamyklinius nustatymus. Tokiu būdu ištrinsite visas programėles, nuotraukas, vaiz-

Nepulkit rautis plaukų, jeigu telefone pritrūko vietos – išeičių yra. Alfa.lt nuotr.

do įrašus, kitus failus, prisijungimų duomenis ir t.t. Atlikus šią procedūrą išmaniojo atmintyje liks tik operacinė sistema ir gamintojo numatytosios programėlės. Išties, skausminga procedūra, tačiau veiksminga. Tiesa, gali būti, kad tikroji problema yra ne išmaniojo įrenginio vidinės atminties užimtumas, o jos dydis? Jei jūsų telefone yra 16 GB ar dar mažiau vietos, kurios reikšmingą dalį užima telefono operacinė sistema, galbūt vertėtų pagalvoti apie naują išmanųjį telefoną. Jį renkantis svarbu atkreipti dėmesį ne tik į ekrano ištiržainę, kameros pikselių skaičių, bet ir atmintinės talpą.

Telia.lt

Ką daryti, kad baterija ilgiau „laikytų“?

Paprastai jis „numiršta“ pačiu netinkamiausiu metu. Galas ištinka būnant toli nuo namų ir „pirmosios pagalbos“ rinkinio – elektros rozetės ir kroviklio. O jums jis taip reikalingas „gyvas“ ir veikiantis, nes laukiate labai svarbios žinios...

Kaip jau supratote, kalbame apie išsikraunančią mobiliojo telefono bateriją. Daugeliui mūsų ekrane pasirodęs išpėjimas, kad jos užteks nebeilgam, neretai sukelia jeigu ne stresą, tai bent šiokių tokių irzulį – juk tai reiškia, kad netrukus gresia likti „be ryšio“. Laimė, yra keli dalykai, kurių galime skubiai imtis, kad atitolintume telefono išsijungimo akimirka.

Išjunkite vibravimą skambučio metu. Kad ir kokia patogi ji būtų, ši funkcija reikalauja nemažai energijos. Geriau visą ją palikime telefono veikimui, o ne vibravimui užtikrinti. Pritildykite garsą – tiek skambučio, tiek klavišų. Jeigu galite, garsą geriau apskritai išjunkite. Išjunkite arba pritemdykite ekrano apšvietimą. Ekrano ir klaviatūros apšvietimas – dar viena naudinga funkcija, kurios galite trumpam atsisa-kyti tausodami bateriją, ypač, jei patalpa, kurioje naudojotės telefonu, yra pakankamai šviesi. Daugelio te-

lefonų modelių nustatymuose galima pasirinkti ne tokį ryškų apšvietimą, trumpinti jo trukmę arba visai jį išjungti. Sustabdykite kitų nebūtinų funkcijų ir programų veikimą. Radijas ir muzikos grotuvas, žaidimai, internetas, ryšiai su išorės prietaisais – pavyzdžiui, „Bluetooth“ ar infraraudonieji spinduliai, – visa tai telefono baterijos energiją eikvoja sparčiau. Vertinkite paprastumą. Animuotas telefono ekranas ir užsklandos yra imlios energijai – pasirinkite kuo paprastesnius ekrano nustatymus. Naudokite statiską foną ir išjunkite užsklandas. Mažiau kalbėkite, daugiau rašykite. Gavę išpėjimą apie senkančią bateriją stenkitės telefonu kalbėti kuo trumpiau. Geriau rašykite SMS žinutę: jos išsiuntimui reikia gerokai mažiau energijos nei pokalbiui. Nekalbėkite važiuodami. Geriau tai daryti stovint vietoje, o ne važiuojant automobilyje, autobusu ar traukiniu. Judant dideliu greičiu, jūsų telefonas jungsis vis prie kitos bazinės stoties, taip eikvodamas daugiau energijos. Silpno ryšio zonose – išjunkite. Arba bent jau nustatykite telefoną „skrydžio režimu“. Mobilusis telefonas yra gana gudrus prietaisas – patekęs į silpno ryšio zoną arba ten, kur ryšio visai nėra, telefonas bando jį automatiškai už-

Jeigu telefonas išsikrovė – juo naudokitės apdairiau. Shutterstock nuotr.

megzti ir susisiekti su artimiausia bazine stotimi. Deja, tai reikalauja nemažai energijos. Būkite pasirengę. Jeigu telefonas išsijungė, tokios paslaugos kaip „Skambučių registras“ ar „Balso paštas“ leis užtikrinti, kad vos tik įjungę telefoną, galėsite sužinoti, kas jūsų ieškojo ir su šiais žmonėmis susisiekti. Be to skambučius galite nukreipti į kitą telefoną.

Inovacijų biuras.Tele2.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų balandžio 2 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,89 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,64 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,16 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,61 €

SVEIKATA

Gliutenas ir naujos jo vartojimo perspektyvos

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

JAV nacionalinio sveikatos instituto (NIH) duomenimis net 29 proc. amerikiečių (apie 90 milijonų) stengiasi vengti gliuteno. Judėjimas „Šalin gliuteną“ smarkiai plečiasi, ir maistą be gliuteno vartoja ne tik sergantys celiakine liga, bet ir Hollywoodo žvaigždės, norėdamos sulieknėti ir gražiai atrodyti – dauguma žmonių uoliai ieško maisto produktų be gliuteno ar su sumažintu jo kiekiu. Šis judėjimas įgauna vis didesnę pagreitį, ir dietologai rašo apie tai knygas bei sudarinėja maisto receptus, o maitinimo įstaigos ir maisto produktų parduotuvės siūlo maistą be gliuteno. Maisto be gliuteno pardavimas kas metai didėja net 19,2 proc. 2019 m. tokio maisto bus parduota už 2,34 milijardo dolerių, kai tuo tarpu 2014 m. buvo parduota 973 mln.

Kas yra gliutenas?

Gliutenas yra baltymas, randamas kviečių, rugių, miežių grūduose. Šis baltymas yra sudarytas iš gliadino ir gliutanino. Yra žinoma, kad sumaišius miltus su vandeniu gauname lipnią, klįjus primenančią masę, kurios tirštumą ir sukuria gliutenas. Gliutenas leidžia teslai pakilti ir užtikrina jos purumą, jo dėka iš miltinės teslos galima gaminti duoną, pyragus, makaronus bei kitus miltinius patiekalus. Pasaulyje šis baltymas vadinamas gliutenu, ir tik Lietuvoje jo pavadinimas išverstas į lietuvių kalbą ir pavadintas glitimu. Baltymas gliutenas ne tik sunkiai virškinamas, bet kartais imuninė sistema į jį reaguoja kaip į svetimkūnį, kas sukelia daug problemų – sustiprėja chroniški negalavimai, atsiranda neaiškios sveikatos būsenos bei įvairūs alerginiai susirgimai. Kartais kyla klausimai, kodėl apie gliuteną pradėta kalbėti tik pastaraisiais metais, juk žmonės valgydavo duoną ir anksčiau, bet neturėdavo tokių problemų. Esmė yra ta, kad šiuolaikiniai grūdai skiriasi nuo tų, kuriuos žmonės vartodavo anksčiau. Dabartinėse miltų rūšyse yra net 50 proc. gliuteno, kai tuo tarpu prieš pusšimtį metų – tik 5 proc., o be to ankstesniais metais duoną kepant miltai buvo maišomi su pupomis, riešutais bei kitais grūdais. Balti miltai atsirado tik prieš 200 metų.

Begliutenė dieta – vaistas ar mada?

Nors begliutenė dieta pasaulyje vis populiarėja, o JAV ypač paplitusi, tačiau aklaį ja žavėtis nereikėtų. Vis dėlto gliuteno netoliaravimas yra liga. Jei valgant kviečius, rugius, miežius savijauta yra gera – jūs sveiki, o jei taip maitinantis atsiranda problemų, vertėtų susirūpinti. Tiesa, jei sugalvosite vartoti produktus be gliuteno – blogiau tikrai nebus. Atsisakant miltinių produktų galima sureguliuoti svorį ir galbūt pagerinti sveikatą, o taip pat padidinti energiją, sumažinti galvos skausmus bei kitus negalavimus. Klausimas, ar būtina visiškai ir visam laikui atsisakyti gliuteno, jei organizmas jį priima gerai, o jūs gerai jaučiatės – yra diskutuotinas.

Kada atsisakyti gliuteno turinčių produktų?

Gliuteno turinčių produktų reikėtų vengti, jei:

- **sergate celiakija** (gliuteninė enteropatija) – lėtine autoimunine plonosios žarnos liga, kuri išsivysto dėl pakitusio imuninės sistemos atsako į gliuteną. Amerikoje šia liga serga 3 milijonai žmonių. Sergant celiakija pakenkiama plonosios žarnos gleivinė, ji sunyksta, prasideda pilvo skausmai, vėmimai, viduriavimai, dėl ko sutrinka maisto medžiagų įsisavinimas, krenta svoris, vystosi mažakraujystė, susergama diabetu, tiroiditu (sunyksta skydliaukė), prasideda jaunatvinis artritas ir kitos ligos. Celiakijos diagnozė nustatoma remiantis klinikiniais požymiais, plonosios žarnos biopsija ir kraujyje randamais antikūniais prieš gliuteną. Pastaruoju metu yra atliekamas ir genetinis tyrimas, patvirtinantis, kad žmogus turi specifinį HLA – DQ 2,5 geną, sukeliantį celiakiją, o jei šio geno nerandama – nėra grėsmės susirgti šia liga. Celiakija gydoma begliutene dieta, nors kartais papildomai skiriami vitaminai, mineralai, geležies preparatai, retais atvejais trumpalaikiai steroidų kursai.

- **alergijai gliutenui**. Alergijos požymiai kur kas ryškesni – išberia kūną, pasireiškia atopinis dermatitas, neretai žmonės gausiai vemia ar viduriuoja, kai kuriems gali išsivystyti šienligė ar astma. Išjungus iš valgiaraščio produktus, kuriuose yra gliuteno, negalavimai išnyksta gana greitai.

- **padidintas jautrumas gliutenui**. Ši diagnozė nustatoma tik suaugusiems, ir tik atmetimo būdu: jei pavalgius miltinių produktų skauda, raizo, pučia pilvą, skauda galvą, jaučiasi nuovargis, ir tyrimai, patvirtinantys celiakijos diagnozę, yra neigiami, nustatoma padidinto jautrumo gliutenui sindromas. Šiuo atveju požymiai yra panašūs į celiakijos, bet silpniau išreikšti, ir nėra žarnyno pakenkimo. Yra teorijų, teigiančių, kad padidintas jautrumas gali būti ne tik gliutenui, bet ir kitoms grūdų sudedamosioms dalims. Ateityje planuojama atlikti testus ir nustatyti, kokioms grūdų sudedamoms dalims yra padidintas jautrumas. Šiuo metu ši sindromą siūloma vadinti „neceliakiniu jautrumu kviečiams“.

Celiakijos gydymas ir ateities perspektyvos

Celiakija gydoma begliutenine dieta, kurios laikytis reikia visą gyvenimą. Maitintis maistu be gliuteno nėra paprasta, nes viskas, kas nauja, reikalauja laiko ir pastangų. Šiuo metu tai padaryti yra įmanoma, nes daug maisto parduotuvių prekiauja maistu be gliuteno, taip pat yra gausu viešojo maitinimo įstaigų, kurios ruošia toki maistą.

Tačiau, nors ir laikantis begliutenės dietos, apie 70 proc. sergančiųjų dažnai jaučia celiakijai būdingus požymius ir daugiau nei vienas trečdalis – atžymi žarnyno pakenkimus. Sergantieji celiakija laukia pagalbos. Pastaruoju metu daug mokslininkų dirba ieškodami būdų, kaip gydyti sergančius celiakija asmenis bei pagerinti jų gyvenimo kokybę.

Duonos neatsisakykite – pasirinkite tinkamą rūšį.

pixabay.com nuotr.

ImmusanT kompanija, Cambridge, Massachusetts sukūrė vakciną *Nexvax2*, kuri skirta gydyti celiakiją jau susirgusius asmenis bei ateityje leisti jiems valgyti įprastinį maistą. Vakcina *Nexvax2* yra viena iš imunoterapijos gydymo metodų, skirtingai nuo kitų vakcinų, kurios apsaugo nuo susirgimų. Ši vakcina skirta gydymui, o taip pat skirtina tiems asmenims, kuriems nustatyta specifinis *HLA – DQ2.5* genas. Šios vakcinacijos metu yra pakeičiamas organizmo T ląstelių atsakas į gliuteną, kas sustabdo imunines reakcijas bei sumažina žarnyne uždegiminius procesus. Vakcinos tikslas – atkurti imuninę gliuteno toleranciją, „tarsi išmokyti“ imuninę sistemą ne-reaguoti į baltymą gliuteną. Šiuo metu vakcina yra išbandymų etape, bet netolimoje ateityje turėtume apie ją išgirsti, tuo labiau kad tolimesniems tyrimams kompanijai buvo išskirta 40 mln. dolerių.

Begliutenė dieta. Ką valgyti?

Maistas, kuris yra skanus, sveikas ir be gliuteno: pupelės, sėklos, riešutai (natūralūs, neperdirbti), kiaušiniai, šviežia mėsa, žuvis, paukštiena (ne-

marinuota ir neapvoliota džiovėsėliais), švieži vaisiai ir daržovės, miltai be gliuteno (ryžių, sojos, kukurūzų, bulvių, pupų), linų sėlenos, ryžiai, kukurūzai, bolivinės balandos sėklos (angl. guinoa), soja, grikliai, pieno produktai. Avižas valgyti galima, jei jos nėra sumaišytos su kviečiais ir yra atžyma – be gliuteno.

Produktai, kurių reikia vengti: miežiai (miežių prieskoniai, miežių actas), rugiai, kviečiai, įvairių rūšių kviečių miltai, manų kruopos; taip pat, nebent pažymėta – be gliuteno (gluten free): alus, duonos, tortai, pyragai, sausi pusryčiai, sausučiai, traškučiai, įvairūs padažai ir marinatai, sriubos, perdirbtos daržovės, maisto priedai, vaistai, vitaminai.

Perkant maisto produktus siūloma atidžiai skaityti, iš ko jie pagaminti. Valgant restoranuose visuomet pasiteirauti apie maisto sudėtį.

Maitinkitės sveikai ir saugiai. Lauksime pasirodant *Nexvax2* vakciną.

Paruošta remiantis: www.celiac.org, www.webmd.com, www.mayoclinic.org, www.pasveik.lt, www.gera.gyventi.lt, www.allergicliving.com, www.Foodnavigator.USA.com.

Paremkite DRAUGAS FOUNDATION apsipirkdami **amazon smile**

I ŽINGSNIS.
SUSIEKITE SAVO
[amazon.com](https://www.amazon.com) PASKYRĄ
SU
DRAUGAS FOUNDATION
PELNO NESIEKIANČIA
ORGANIZACIJA.
Prisijunkite per
smile.amazon.com
ir paieškoje suveskite
DRAUGAS FOUNDATION.
Šį veiksmą pakanka
atlikti tik vieną kartą!

amazon smile
You shop. Amazon gives.

II ŽINGSNIS.
PAKEISKITE VISAS
ŽYMELES
(bookmarks)
IŠ [amazon.com](https://www.amazon.com) Į
smile.amazon.com
KASKART
apsipirkdami Amazon
internetinėje
parduotuvėje įsitikinkite,
kad jungiantės per
smile.amazon.com,
o ne
www.amazon.com
Jums jungiantis ir
apsiperkant per
www.amazon.com, Jūsų
parama DRAUGO
NEPASIEKS.

Jeigu jau apsipirkote AMAZON
internetinėje parduotuvėje
jungdamiesi per
smile.amazon.com,
ir kaip paramos gavėją nurodėte
DRAUGAS FOUNDATION,
perkant kitus kartus, Jūsų
parama jau automatiškai
pasieks mus.

DRAUGAS
Nuširdžiai dėkojame
už Jūsų paramą!

MANO VIRTUVĖ

Burokėliai – netradiciškai

Bulvių-burokėlių virtinukai

Reikės:

6-8 virtų bulvių
2 virtų burokėlių
1 puodelio miltų
1 kiaušinio
1/2 puodelio + 2 valg. šaukštų tarkuoto kieto ožkos sūrio
druskos, pipirų
1 šaukšto sviesto
1 šaukšto aliejaus
šviežių krapų arba violetinio baziliko lapelių
2 šaukštų skrudintų kedro riešutų (nebūtina)

Virtas, atvėsusias bulves sutrinti arba sumalti. Virtus burokėlius taip pat sutrinti iki košelės, sudėti į bulves, išmaišyti. Įmušti kiaušinį, padruskinti ir papipirinti. Viską gerai ištrinti iki vientisos masės. Suberti 1/2 puodelio miltų ir 1/2 puodelio tarkuoto kieto ožkos sūrio. Išmaišyti.

Ant kočiojimo lentos pabarstyti 1/2 puodelio likusių miltų ir iš gautos bulvių-burokėlių masės iškočioti rankomis dvi „dešras“. Supjaustyti jas įstrižais gabaliukais.

Į verdantį, pasūdytą vandenį dėti tešlos rombus ir pavirti 2-3 minutes, kol iškils į paviršių.

Į dubenį įdėti šaukštą sviesto, šaukštą aliejaus ir supilti nukoštus virtinukus. Pabarstyti 2 valg. šaukštais sūrio, krapais arba baziliko la-

peliais. Galima dar pabarstyti sausoje keptuvėje pakepintais 2 šaukštais kedro riešutų.

Trinta burokų sriuba

Reikės:

2 nedidelių morkų
2 nedidelių svogūnų
1 saliero stiebo
2 skiltelių česnako
2 šaukštų sviesto
2 burokų
1 obuolio
daržovių arba vištienos sultinio grietinėlės arba grietinės
smulkintų petražolių

Morkas, svogūnus, salierą ir česnaką smulkiai supjaustyti. Į puodą įdėti 2 šaukštus sviesto ir patroškinti daržoves apie 10 minučių.

Burokus ir obuolį nulupti, supjaustyti kubeliais. Sudėti į puodą su troškinamomis daržovėmis, užpilti sultiniu, kad apsemtų ir pavirti, kol viskas suminkštės.

Sriubą sutrinti, padruskinti, papipirinti, įpilti grietinėlės, pabarstyti petražolėmis.

Galima neįmaišyti į sriubą grietinėlės, o įpylus sriubos į lėkštę įdėti šaukštą riebios grietinės. Skanaus!

Jūsų Indrė

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

A † A

ALDONA LEKECKIENĖ
(RUDZINSKAITĖ)

Mirė š. m. balandžio 1 d.

Gimė 1924 m. rugsėjo 22 d. Gyveno Burbank, IL.

Nuliūdę liko: krikšto sūnus Romas Rupinskas ir jo šeima.

Aldona buvo a. a. Vitaliaus Lekecko žmona.

Atsisveikinimas su velione bus penktadienį, balandžio 5 d., nuo 9 val. r. iki 10 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th Str., Lemont, IL, kurioje 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčiai Marquette Parke, Čikagoje.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

REMKIME DRAUGO FONDA

www.draugofondas.org

Sausio 13-osios byla

Atkelta iš 3 psl.

Pone Paulauskai, ką Jūs manote dėl Gorbačiovo?

A. Paulauskas: Aš manau, kad apie tokią karinę operaciją, kokia buvo atlikta sausio 13, jis negalėjo nežinoti. Tai faktas. Jis juk buvo ne tik prezidentas, bet ir visų gynybinių pajėgų vadas. Taigi apie visą technikos ir karių perdislokavimą, gabenimą į Vilnių, specialiųjų tarnybų pareigūnų vykimą į Lietuvą, pačios operacijos rengimą, mano supratimu, Gorbačiovas žinojo, kad čia vyks karinė operacija. Kaip jis baigsis, galbūt ir nežinojo, bet kad tuo metu turėjo vykti tokia operacija, tikrai žinojo.

Pone Betingi, Jūs matytumėte teisinio Gorbačiovo persekiojimo galimybę?

K. Betingis: Mes peržiūrėjome bylą Maskvoje, atsirinkome tarp visų dokumentų pas tokį Boldiną priėmimo sausio 8 d. fiksuotus asmenis, kurie rinkosi ir aptarinėjo Lietuvos klausimus. Jie labai kruopščiai fiksuoti. Ten dalyvavo visi aukščiausieji vadai, partiniai veikėjai, tačiau Gorbačiovo nebuvo. Vis dėlto su juo buvo palai komas ryšys. Pas Gorbačiovą tuo metu lankėsi Lietuvos kažkas iš vadovų.

V. Landsbergis: Tai turbūt Prunskienė.

K. Betingis: Taip, gali būti, kad sausio 8 d. lankėsi Prunskienė. Ten ryšys buvo, nors paties Gorbačiovo pasitarime nebuvo. Tai visas šitas pulkas, kurie ten aptarinėjo, yra užfiksuota, ką jie ten darė, buvo pasiruošimas tolesniems veiksams. Burokevičiaus yra sausio 7 d. pasirašytas ir atvežtas prezidentinio valdymo įvedimo planas. Mes jį parsivežėme po to, kai jau dirbome Maskvoje prie bylos. Atradome jį ir mums perdavė tą pasirašytą planą.

Pone Landsbergi, kaip Jūs manote, kokių galimybių dėl Gorbačiovo?

V. Landsbergis: Galimybės yra pirmausiausiai apsispręsti Lietuvoje – ar mes turime stuburą, ar esame save gerbianči valstybė, ar nesam? Ar tik iki tam tikros ribos? Kad Gorbačiovas viską žinojo ir aprobavo, yra liudijimai. Aš nežinau, kodėl tuo vis dar abejojama. Gal tai nefigūruoja ir prokuratūroje. Vienas iš Gorbačiovo patarėjų, Andrejus Gračiovas, parašė biografiją. Ten yra visas skyrius apie Sausio 13-ąją. Jis privačiai apklausė Jazovą, apklausė Kryčkovą, ir jie visi patvirtino, kad jie spaudė Gorbačiovą leisti panaudoti jėgą. Gorbačiovas keletą kartų atsisakė, o paskui numojo ranka: „Na, gerai, pabandykit“. Jis davė leidimą žodžiu, to jiems ir reikėjo. Visa tai Gračiovas yra aprašęs, tai atspausdinta.

Po Sausio 13-osios buvo net išduotas suėmimo orderis Gorbačiovui.

A. Paulauskas: Aš, kaip generalinis prokuroras, daugeliui galimų įtariamųjų šioje byloje sankcionavau suėmimus, tarp jų – ir Gorbačiovui. Tada dar policija juokavo, atsimenu, ir man sakė: „Ką tu mums siūlai? Numušinėti lėktuvą, kai jis skris virš Lietuvos?“ Mes supratome, kad čia yra labiau deklaratyvus veiksmas parodant, kad ir Gorbačiovą mes laikome įtariamuoju šiame nusikaltime. Buvo labai ilgas sąrašas žmonių, kuriems aš išdaviau suėmimo orderius.

V. Landsbergis: Tai man norisi paklausti, kur tas orderis dingo? Kas jį atšaukė? Beje, aš nežinau, ar Gračiovas Sausio 13-osios byloje figūruoja kaip liudininkas. Jei ne, tai irgi labai keistas požiūris. Jis teisininkas, profesorius, buvęs Gorbačiovo štabe, tarp jo patarėjų. Jis yra mažų mažiausiai labai svarbus liudininkas. Jo prisiminimuose rašoma, kad Gorbačiovas davė žodinį leidimą naudoti jėgą Lietuvoje.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Baltijos kelio 30-mečio paminėjimo** organizacinis komitetas narius ir organizacijų atstovus kviečia į susirinkimą, kuris vyks balandžio 7 d., sekmadienį, 1 val. p. p. „Sielos“ galerijoje Pasaulio lietuvių centre Lemonte (atkreipkite dėmesį – pasikeitė susirinkimo vieta). Bus aptariami tolesni pasirošimo darbai. Visų jūsų idėjos ir patarimai labai reikalingi. Dirbkime kartu!

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijoje (Marquette Parke) balandžio 7 d., sekmadienį, po 11 val. r. Mišių kviečiame visus į miuziklą „Baltaragio malūnas“, kurį atliks Alytaus Jaunimo centro jaunimas. Miuziklas bus rodomas parapijos salėje 12 val. p. p. Auka – 20 dol., vaikams įėjimas nemokamas. Bus vaišės.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija** Lemonte kviečia į Bendruomenines susitaikini-mo pamaldas (išpažintis). Jas ves svečias iš Lietuvos t. Artūras Sederevičius SJ. Pamaldos vyks pirmadienį, balandžio 8 d., 7 val. v., trečiadienį, balandžio 10 d., 11 val. r. ir penktadienį, balandžio 12 d., 7 val. v. Laukiami visi!

■ **Balandžio 13 d., šeštadienį, galerijoje „Sielos“** (PLC Lemonte) – Alytaus jaunimo centro miuziklas „Baltaragio malūnas“. Pradžią – 6 val. v.

■ **Kviečiame į jau tradicine** tapusią pavasarinę Verbų mugę Šv. Kazimiero parapijoje Los Angeles. Mugė vyks Verbų sekmadienį, balandžio 14 d., nuo 12 iki 4 val. p. p. Galėsite įsigyti ne tik nuostabių verbų, bet ir keptų, saldžių, sūrių, rūkytų skanėstų savo velykiniam stalui, pasigardžiuoti lietuvišku maistu, paragauti lietuviškų gėrimų, susipažinti su menininkais ir meistras, įsigyti jų dirbinių. Įėjimas nemokamas! Jei turite ką parduoti – dalyvaukite mugėje. Norėdami registruotis ar pasiteirauti, skambinkite Linai Kajotienei tel. 310-526-1456 arba rašykite lina727@gmail.com.

■ **Gegužės 4 d., šeštadienį, Lietuvių tautinių** šokių ansamblis „Grandis“ kviečia į ansamblio veiklos 60-mečiui skirtą koncertą „Duktė viena namie liko“. Jis vyks 4 val. p. p. Carl Sandburg High School Performing Arts Center (13300 S. La Grange Rd., Orland Park, IL). Bilietus užsisakyti galima pas Rasą Zakarauskienę, tel. 708-712-4931, el. paštas: rasazak@yahoo.com. Po koncerto Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Banių šeimos salėje vyks jubiliejinis pokylis (pabendravimas nuo 7 val. v., vakarienė 8 val. v.). Pokyliui vietas užsisakyti pas Rūtą Sula, tel. 630-917-7875, el. paštas: rutasula@gmail.com. Visi kartu švęskime „Grandies“ jubiliejų!

www.draugas.org

Lituanistikos tyrimo centrui trūksta 1940 m. rugpjūčio–1942 m. gruodžio „Dirvos“ numerių. Tie karo metu spausdinti laikraščiai labai svarbūs Lietuvos istorijai. Jei kas nors esate juos išsaugoję, centras prašo paskolinti suskaitmeninimui. Kreipkitės tel. **773-434-4545**

Balandžio 22 dieną, pirmadienį, 7 val. v. į susitikimą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje kviečia iš Aliaskos atvykusi pri-pažinta mitybos specialistė, savigydos mokytoja **Daiva Gaulytė**. „**Kaip maitin-tą paversti vaistu**“ – šios paskaitos-po-kalbio metu viešnia pasidalins savo pa-čios patirtimi apie sveikos mitybos ga-lią. D. Gaulytė papasakos, kaip susirgusi ir išgirdusi gydytojo „nuosprendį“, jog gy-venti liko tik 6 mėnesiai, ji iš esmės pa-keitė savo maitinimosi įpročius. Kokie ir kaip paruošti produktai tampa ne tik žmogaus maistu, bet ir vaistu? Paskai-tos autorė pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus. Dėl informacijos skambinti tel. **773-582-6500**.

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank**, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

Lietuvos Universitetų Moterų Asociacija (LUMA)
KVIEČIA Į ANTRĄ SERIJOS SEMINARĄ
ŠEIMOS IR INDIVIDUALUS GERBŪVIS:
Gyvenimas pagal vertybes

KADA: balandžio 7 d., sekmadienį 1–3 val. p. p.
KUR: Ateitininkų namuose,
1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439

PRANEŠIMAI:

Problemos ir galimi jų sprendimo būdai
– Saulena Antanavičienė, psichologė (NCC, LCPC)

Gyvenimas pagal vertybes ir
kas mums neleidžia gyventi pilnavertį gyvenimą.
Įtampa, priklausomybės
ir kaip jų atsikratyti.

– **Aušra Tauginienė**, psichologė ir profesorė, LCPC.
Verčiasi privačia praktika Orland Park, IL,
dėsto psichologiją Moraine Valley Community College

Dalyvės pristatys **Rima Kašubaitė Binder, Ph.D.**

ĮĖJIMAS NEMOKAMAS. VAIŠĖS
KVIEČIAME DALYVAUTI!

Lietuvių Fondo 56-asis narių suvažiavimas
vyks balandžio 27 d., šeštadienį,

Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL 60439.
Registracija prasidės 8 val. r., suvažiavimo pradžia – 10 val. r.
Maloniai kviečiame dalyvauti.

Daugiau informacijos – tinklalapyje: www.lietuviufondas.org

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Calos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigalkščių Užsaga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

<http://draugokalendarius.org>